

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

МАТЕРІАЛИ

**Круглого столу «Науково-практична спадщина
академіка А.С. Даниленка у стратегічних орієнтирах
розвитку аграрного сектору та сталого
землекористування в умовах глобальних викликів»**

4 березня 2026 року

Біла Церква
2026

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Ольга Варченко, д-р екон. наук, професор.

Володимир Недашківський, д-р с.-г. наук, професор.

Тетяна Димань, д-р с.-г. наук, професор.

Анатолій Карпенко, канд. екон. наук, доцент.

Людмила Мельник, канд. політ. наук, доцент.

Оксана Никоненко, д-р філософії в галузі економіки.

Олена Мостипан, д-р філософії з агрономії, доцент.

Оксана Кузьменко, канд. с.-г. наук, доцент.

Відповідальна за випуск – **Мостипан О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Науково-практична спадщина академіка А.С. Даниленка у стратегічних орієнтирах розвитку аграрного сектору та сталого землекористування в умовах глобальних викликів: матеріали круглого столу, 4 березня 2026 року. Білоцерківський НАУ. – 89 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників круглого столу без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Ел. адреса: <https://science.btsau.edu.ua/taxonomy/term/27>

Після підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС процес адаптації законодавства активізувався, зокрема у сфері санітарних і фітосанітарних заходів, однак повна імплементація європейських стандартів потребує подальших системних реформ [4]. Особливої уваги потребує вдосконалення правового механізму державної підтримки агровиробників шляхом переходу від переважно податкових пільг до системи прозорих фінансових інструментів, включаючи грантові програми та компенсаційні виплати.

З огляду на європейський досвід доцільним є запровадження в Україні механізмів контролю за концентрацією земель, розширення підтримки малих і середніх фермерських господарств, удосконалення процедур сертифікації продукції відповідно до стандартів ЄС та розвиток цифрових інструментів моніторингу аграрного виробництва. Гармонізація законодавства повинна супроводжуватися інституційним зміцненням органів державної влади, що здійснюють регулювання аграрної сфери.

Таким чином, правове регулювання розвитку агробізнесу в Україні має еволюціонувати від фрагментарної моделі до системної інтегрованої політики, подібної до CAP, із поєднанням економічних стимулів, екологічних вимог та соціальної відповідальності. Європейський досвід свідчить, що стабільність правового середовища, прогнозованість державної підтримки та ефективний контроль за ринковими процесами є ключовими чинниками сталого розвитку аграрного сектору.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Regulation (EU) 2021/2115 of the European Parliament and of the Council of 2 December 2021 establishing rules on support for strategic plans to be drawn up by Member States under the Common Agricultural Policy (CAP Strategic Plans) // Official Journal of the European Union. – 2021. – L 435.
2. Swinnen J., Vranken L. Land & EU Accession: Review of the Transitional Restrictions by New Member States on the Acquisition of Agricultural Real Estate. – Brussels : Centre for European Policy Studies, 2009. – 78 p.
3. Regulation (EC) No 178/2002 of the European Parliament and of the Council of 28 January 2002 laying down the general principles and requirements of food law // Official Journal of the European Communities. – 2002. – L 31.
4. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом від 27 черв. 2014 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011 (дата звернення: 26.02.2026).

РЕЗНІК В.Г., старший викладач

Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква

vit.gr.rez@gmail.com

ДИДАКТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ У СФЕРІ АГРОБІЗНЕСУ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ТА ПЕРЕХОДУ ДО МОДЕЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ (НА ПРИКЛАДІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ)

У доповіді проаналізовано дидактичні підходи до формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у сфері агробізнесу в умовах європейської інтеграції та переходу до моделей сталого розвитку. Обґрунтовано актуальність професійно орієнтованого навчання німецької мови з урахуванням сучасних вимог аграрного ринку, стандартів ЄС та концепції сталого розвитку. Розглянуто компетентнісний, комунікативно-діяльнісний, міжкультурний, інтегрований (CLIL) та цифровий підходи до навчання. Визначено основні складники іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців агробізнесу та запропоновано шляхи їх формування засобами німецької мови професійного спрямування.

Європейська інтеграція України зумовлює необхідність гармонізації освітніх стандартів із вимогами Європейського Союзу, зокрема в аграрному секторі. В умовах реалізації положень Угоди про асоціацію з Європейським Союзом та впровадження принципів сталого розвитку агробізнес набуває інноваційного, екологічно орієнтованого та міжнародного характеру. Активна співпраця з німецькомовними країнами – Німеччиною, Австрією, Швейцарією – зумовлює потребу у фахівцях, здатних здійснювати професійну комунікацію німецькою мовою.

У контексті реалізації Цілей сталого розвитку, проголошених Організацією Об'єднаних Націй, аграрний сектор відіграє ключову роль у забезпеченні продовольчої безпеки, раціонального природокористування та розвитку сільських територій. Це актуалізує потребу у формуванні іншомовної комунікативної компетентності (ІКК) майбутніх фахівців агробізнесу як складника їхньої професійної мобільності та конкурентоспроможності.

Проблема формування іншомовної комунікативної компетентності ґрунтується на положеннях Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (CEFR) [1], які визначають ІКК як інтегровану сукупність лінгвістичної, соціолінгвістичної та прагматичної компетенцій. У сучасній педагогіці провідними є такі підходи:

- Компетентнісний підхід. Передбачає орієнтацію на результати навчання, що вимірюються сформованістю професійно значущих компетентностей. У підготовці фахівців агробізнесу це означає здатність здійснювати ділове листування, вести переговори, презентувати аграрні проекти німецькою мовою, аналізувати профільну документацію ЄС [2;3].

- Комунікативно-діяльнісний підхід. Спрямований на формування практичних умінь спілкування в реальних або наближених до реальних умовах професійної діяльності. Доцільним є використання кейс-методу, рольових ігор (наприклад, «Переговори щодо експорту зернових до Німеччини»), моделювання участі у міжнародних виставках типу «Green Week» [3; 4].

- Міжкультурний підхід. Враховує специфіку ділової культури німецькомовних країн, особливості професійної етики, норм ведення аграрного бізнесу. Формування міжкультурної компетентності забезпечує ефективну взаємодію з партнерами з Німеччини, Австрії та Швейцарії [5].

- Інтегрований підхід (CLIL). Передбачає поєднання вивчення мови та фахових дисциплін (Content and Language Integrated Learning). Наприклад, опрацювання тем «Ökologischer Landbau», «Nachhaltige Entwicklung in der Landwirtschaft», «Agrarpolitik der EU» німецькою мовою сприяє одночасному засвоєнню професійного змісту та мовних структур [3; 6].

- Цифровий (інформаційно-комунікаційний) підхід. Використання онлайн-платформ, цифрових корпусів текстів, автентичних матеріалів із сайтів аграрних компаній Німеччини, Австрії та Швейцарії сприяє розвитку автономності студентів і формуванню навичок роботи з міжнародними джерелами інформації [6].

Щодо структури іншомовної комунікативної компетентності фахівця агробізнесу, то ІКК майбутнього фахівця у сфері агробізнесу включає:

- Лінгвістичну компетентність (знання професійної термінології: *Landwirtschaft, Agrarmanagement, nachhaltige Produktion, Lieferkette* тощо);

- Дискурсивну компетентність (уміння будувати зв'язні усні й письмові висловлювання професійного характеру);

- Соціокультурну компетентність (розуміння особливостей аграрної політики ЄС);

- Стратегічну компетентність (уміння долати комунікативні труднощі);

- Професійно-екологічну складову, що відображає знання принципів сталого розвитку [1; 3; 5]

Особливої ваги набуває формування вмінь аналізувати нормативні документи ЄС у сфері аграрної політики, екологічних стандартів, сертифікації органічної продукції [6].

Акцентуючи увагу на дидактичних умовах ефективного формування ІКК, дослідники зазначають наступні:

- Професійна спрямованість змісту навчання. Тематика занять має відповідати сучасним тенденціям агробізнесу: цифровізація сільського господарства, «зелена» економіка, органічне виробництво.

- Моделювання професійних ситуацій. Проведення ділових ігор, підготовка проєктів німецькою мовою, аналіз ринку аграрної продукції країн ЄС [3].

- Інтеграція принципів сталого розвитку. Обговорення екологічних викликів, впливу агровиробництва на клімат, ролі інновацій у збереженні ресурсів [5].

- Академічна мобільність та міжнародні проекти. Участь студентів у спільних програмах із німецькими університетами сприяє автентичному мовному середовищу.
- Оцінювання відповідно до CEFR. Використання рівневої системи оцінювання (A1–C2) для визначення динаміки розвитку мовних компетентностей [1].

Отже, формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців агробізнесу є стратегічно важливим завданням сучасної освіти, оскільки воно забезпечує їхню професійну мобільність та здатність до ефективної міжнародної комунікації [1; 2]. Компетентнісний підхід дозволяє орієнтувати навчання на досягнення професійних результатів, комунікативно-діяльнісний – формує практичні уміння спілкування в автентичних умовах [3; 4], а міжкультурний підхід сприяє розумінню норм і цінностей ділового середовища німецькомовних країн [4]. Інтегрований підхід CLIL дозволяє одночасно опановувати мовні та професійні компетенції, а цифровий підхід сприяє роботі з автентичними ресурсами та розвитку автономності [3; 6]. Включення у навчальний процес тем сталого розвитку, екологічних стандартів та цифрових технологій забезпечує підготовку фахівців, здатних реалізовувати принципи «зеленої» економіки в практичній діяльності [2; 5].

Таким чином, синтез компетентнісного, комунікативно-діяльнісного, міжкультурного, інтегрованого та цифрового підходів формує комплексну ІКК, що включає знання, уміння та навички, необхідні для професійного успіху та участі у розвитку сталого агробізнесу на європейському рівні.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Companion Volume with New Descriptors. Strasbourg : Council of Europe Publishing, 2020. 278 p.
2. Бібік Н. М. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи. Київ : К.І.С., 2004. 112 с.
3. Бориско Н. Ф. Теоретичні основи формування іншомовної комунікативної компетентності. Київ : Ленвіт, 2010. 320 с.
4. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. Київ : МОН України, 2016. 40 с.
5. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2030». Київ, 2017. 112 с.
6. Tarnopolsky O. Constructivist blended learning approach to teaching English for specific purposes. London : Versita, 2012. 254 p.

ВИХОР М.В., канд. екон. наук, доцент

Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква

mvykhor@ukr.net

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.

Досліджені сутність та теоретичні засади корпоративної соціальної відповідальності. Розкриті роль, місце, особливості та значення корпоративної соціальної відповідальності вітчизняного аграрного бізнесу у забезпеченні сталого розвитку аграрного сектору економіки.

Ідея соціальної відповідальності бізнесу або корпоративної соціальної відповідальності поширилася у західній науковій літературі та практиці бізнесу ще із середини двадцятого століття як реакція на нові соціальні виклики, які потребували підтвердження для бізнес-організацій своєї соціальної важливості, корисності та позитивного іміджу в очах суспільства. Це стало, крім всього іншого, однією із передумов стратегічного успіху організацій у конкурентній боротьбі.

У світовій і вітчизняній науковій літературі є значна кількість різних трактовок категорії корпоративної соціальної відповідальності. У зв'язку із цим можна погодитися з узагальненням П.О. Лиски, який визначив дану категорію як повну відповідальність підприємства (бізнесу) за всі результати його діяльності перед суспільством, тобто за вплив підприємства на всі соціальні групи, з якими пов'язана його діяльність та з якими

ЗМІСТ

Варченко О.М. Трансформація екосистемного підходу до розвитку сільських територій на засадах гуманістичних орієнтирів академіка А.С. Даниленка та інструментарію сталості.....	3
Гринчук Ю.С. Руйнування дамби Каховської ГЕС: наслідки катастрофи для екології та агросектору України.....	4
Сокольський В.П., Сокольська Т.В. Професійна етика та корпоративна культура як чинники формування відповідального лідера-державника: гуманістичний орієнтир для молоді.....	6
Третяк А.М., Третяк В.М. Суспільна цінність та роль А.С. Даниленка в розвитку земельних відносин в Україні.....	8
Третяк А.М. А.С. Даниленко – державник, стратег, науковець управлінець землевпорядної галузі.....	9
Марчук В.В. Вплив ціннісних орієнтацій на формування лідерського потенціалу майбутніх аграріїв.....	11
Ковальчук І.В. Трансформація лідерського потенціалу в агросекторі в умовах децентралізації: управлінські візії у науковій спадщині професора А.С. Даниленка.....	12
Ігнатенко В.Д. Формування міжкультурної компетентності у майбутніх фахівців агросектору як складника їхнього лідерського потенціалу.....	14
Василенко Є.В. Концептуальні підходи до підвищення конкурентоспроможності українського зерна на європейському ринку.....	15
Однорог М.А. Управління інноваційним потенціалом агробізнесу в умовах цифрової економіки.....	16
Каркач П.М. Стратегічна роль птахівництва у зміцненні сталого розвитку і формуванні глобальної продовольчої безпеки.....	18
Гаврик О.Ю. Інформатизація обліку як складова сучасної системи управління фермерськими господарствами.....	19
Свиноус І.В. Інформаційно-аналітичне забезпечення екологічного обліку в умовах цифровізації агробізнесу.....	20
Богатко Н.М., Мазур Т.Г., Букалова Н.В. Ризик-орієнтований контроль м'яса курчат-бройлерів за реалізації у супермаркетах за використання запатентованих методик.....	22
Богатко А.Ф. Підвищення продуктивності курчат-бройлерів за використання пробіотичного біопрепарату «Субтіформ».....	23
Василенко О.І. Адаптивні моделі розвитку агробізнесу України: визначення, особливості, напрями розвитку.....	24
Букалова Н.В., Богатко Н.М., Богатко А.Ф. Гармонізація ветеринарно-санітарних вимог та технології виробництва продукції тваринництва в умовах європейської інтеграції України.....	26
Сатир Л.М. Економічний механізм та земельно-ресурсний потенціал сталого розвитку сільського господарства: теоретико-прикладний внесок А.С. Даниленка.....	27
Батажок С.Г. Ключові ланцюги створення вартості продукту в аграрному секторі економіки.....	29
Цехмістренко С.І., Цехмістренко О.С., Бітюцький В.С. Локальні лабораторії контролю якості кормів і продукції як фактор стійкості громад.....	31
Хомовий С.М. Механізми банківського нагляду учасників аграрного сектору економіки.....	33
Пасічник Н.С., Грек І.М. Боротьба за духовну незалежність українського селянства у життєтворчості А.С. Даниленка.....	34
Мельник Л.М. Науково-педагогічна спадщина академіка А.С. Даниленка у вихованні патріотизму та гуманістичних орієнтирів студентства БНАУ.....	35
Бровко Н.І., Сімакова С.І. Формування лідерського потенціалу в управлінській спадщині професора А.С. Даниленка.....	37

Непочатенко А.В., Непочатенко В.А. Використання digital-маркетингу в агробізнесі: особливості та перспективи.....	38
Панасюк В.І. Особливості реалізації політики згуртованості ЄС в Україні.....	40
Юхименко П.І. Стратегічні підходи до розвитку агросектора: досвід для України....	42
Хахула Б.В., Хахула Л.П. Інноваційне та цифрове лідерство в управлінні сучасною організацією.....	44
Бондар О.С. Трансформація масивів Big Data з полів у стратегічні рішення для сучасного агроменеджменту.....	46
Алексєєва О.І., Хомчук О.П. Роль психологічного консультування та психокорекційних технологій у підвищенні ефективності роботи організаційних психологів аграрних підприємств.....	47
Кепко В.М. Органічне скотарство: функціональна модель сталого розвитку галузі тваринництва.....	49
Никоненко О.А. Стійкість агропродовольчих ланцюгів як чинник продовольчої безпеки в умовах євроінтеграційних процесів.....	51
Білик О.В., Поліщук С.П. Вплив глобалізації на публічне управління в Україні.....	52
Шевченко А.М. Трансформація організаційної культури університету в умовах сучасних суспільних викликів.....	54
Паска І.М. Воєнні фактори як драйвер змін у сучасних теоріях організацій.....	56
Заболотний В.С. Гармонізація системи оподаткування сільськогосподарських угідь із стандартами спільної аграрної політики ЄС та принципами сталого землекористування.....	57
Кузьменко О.А., Булей Н.В. «Я вас так усіх люблю!..».....	58
Малишко І.М. Податкове стимулювання та правові аспекти розвитку агробізнесу в Україні.....	60
Столбецька С.Б. Мовний аспект формування конкурентоспроможного аграрія: досвід Франції.....	61
Ткаченко К.В. Стратегічне планування страхового забезпечення аграрного виробництва.....	62
Мельник С.О. Зелене фінансування як інструмент модернізації аграрного сектору..	63
Зубченко В.В. Фінансове забезпечення сталого розвитку аграрних підприємств України в умовах європейської інтеграції.....	65
Драган О.О. Оцінка кредитного ризику аграрних підприємств у банківській практиці.....	66
Варченко О.О. Механізми зниження продовольчих втрат і відходів як чинник зміцнення стійкості агропродовольчих систем у контексті візії А.С. Даниленка щодо продовольчої незалежності України.....	68
Ярмола О.В., Велика К.І. Навчальна дисципліна «Логіка і критичне мислення» в процесі підготовки фахівців нефілософських спеціальностей у вищих навчальних закладах.....	70
Новікова В.В., Стригіна О.А., Ткаченко О.В. Стратегічні пріоритети цифровізації агробізнесу в контексті наукової спадщини академіка А.С. Даниленка.....	71
Утеченко Д.М. Вплив етичних принципів на розвиток корпоративної культури підприємства.....	73
Чернищук Ю.І. Використання цифрових платформ у формуванні фахової іншомовної комунікації аграріїв.....	74
Терещук М.М. Правове регулювання розвитку агробізнесу: європейський досвід для України.....	76
Резнік В.Г. Дидактичні підходи до формування іншомовної комунікативної компетентності фахівців у сфері агробізнесу в умовах європейської інтеграції та переходу до моделей сталого розвитку (на прикладі німецької мови).....	77
Вихор М.В. Соціальна відповідальність аграрного бізнесу в сучасних умовах.....	79
Коваль В.І. Інноваційний інструментарій цифрового управління агробізнесом: впровадження ERP систем та штучного інтелекту.....	81